

Afskedsforlæsning for og med Mogens Moe Mogens Moe og retssagerne

18. januar 2017

Partner, advokat (H) Håkun Djurhuus, Bech-Bruun

Lidt statistik om Mogens Moe og retssagerne

- Mogens Moes første (trykte) retssag: 1998, MAD 1998.573 Ø – En sag for genvindingsindustrien om berettigelsen af opkrævet gebyr. Mogens vandt sagen rent – en ganske flot debut.
- Mogens Moe har ført 7 sager ved Højesteret – jeg har været hans modpart i 2 af disse.
- Mogens Moe og jeg har gentagne gange krydset klinger i landets retssale. Så vidt ses er der dog alene 5 trykte afgørelse, hvoraf 3 vedrører den samme sag, der blev procederet 4 gange som følge af udskillelse af delspørgsmål – 2 gange ved retten i Hvidovre og 2 gange ved Østre Landsret.

MAD 2001.977 B - Ejerforeningen Hvidovrevej

- Der var ikke i olietanksbekendtgørelsen hjemmel til at meddele undersøgelsespåbud, og en ejerlejlighedsforening var ikke omfattet af virksomhedsbegrebet i MBL § 72.

Ankesagen i Østre Landsret – MAD 2003.258 Ø

- Undersøgelsespåbuddet havde den fornødne hjemmel i olietankbekendtgørelsens § 16, stk. 3, såfremt der forelå ansvarspådragende forhold hos påbudsadressaten
 - Mogens vandt
-

Lidt statistik om Mogens Moe og retssagerne - fortsat

Byretten i Hvidovre

- Jeg vandt

MAD 2006.646 Ø (sidste halvleg)

- Østre Landsret tilkendegav efter procedure, at der ikke var hjemmel til at påbyde en ejerlejlighedsforening forureningsundersøgelser, da ejerforeningen ikke havde handlet culpøst.
 - Der blev kæmpet ganske bittert, men den bedste mand vandt 😊
 - Sagen endte samlet 3-1 til ejerforeningen
 - Miljøstyrelsen ved Kammeradvokaten havde under sagen biintervenieret til støtte for Hvidovre Kommune – men lige lidt hjalp det
-

Klinger krydset med Mogens Moe i retssalene – Bilka Horsens

Bilka Horsens - erstatningssagen

- U.2010.2142 H
 - Ved U.2004.1849 H traf Højesteret afgørelse om, at den kommunale dispensation i henhold til planlovens § 19, der dannede grundlag for opførelsen af Bilka varehuset i Horsens, var ugyldig idet varehuset var i strid med planens principper.
 - Tankevækkende at et flertal på 10 af Naturklagenævnets medlemmer ikke fandt dispensationen ulovlig.
 - DSK anlagde efterfølgende på vegne af nogle lokale købmandsforretninger i Horsens erstatningssag mod henholdsvis Horsens Kommune – repræsenteret af Mogens Moe og Naturklagenævnet (ved Galbo).
 - Købmændene førte gennem syn og skøn bevis for, at to af de tre erstatningsbetingelser var opfyldt – der var lidt et kausalt formuetab i størrelsesordenen kr. 17.000.000, som følge af åbningen af det ulovligt opførte Bilka varehus i Horsens.
-

Klinger krydset med Mogens Moe i retssalene – Bilka Horsens

- Ansvarsgrundlaget var som udgangspunkt til stede, idet Kommunens og nævnets afgørelser, af Højesteret, var blevet tilsidesat som ugyldige.
 - Jeg repræsenterede købmændene ved sagens behandling ved Vestre Landsret og i Højesteret.
 - Sagen var højt profileret og foregik under betydelig pressebevågenhed.
 - Man skulle umiddelbart tro, at sagen lå godt for købmændene, men købmændene tabte både i Landsretten og i Højesteret på et, på daværende tidspunkt, sjældent anvendt princip i sager om erstatningskrav mod offentlige myndigheder: den erstatningsretligt værnede interesse.
-

Klinger krydset med Mogens Moe i retssalene – Bilka Horsens

- Allerede før anlæggelsen af sagen var jeg opmærksom på en Højesteretsdom vedrørende lukkeloven, som udspandt sig i Frederikshavn.
 - Kommunen havde, i strid med lukkeloven, gennem længere tid givet en forretning adgang til udvidet åbningstid, under henvisning til nogle særlige havneregler. En konkurrent fandt ud af, at den pågældende forretning ikke var omfattet af havnereglerne på grund af afstandskrav, og anlagde herefter erstatningssag baseret på et hævdet indtægtstab som følge af den ulovlige konkurrence.
 - Højesteret fandt ikke, at lukkeloven erstatningsretligt værnede sådanne konkurrencemæssige hensyn.
 - Ikke overraskende gjorde Mogens Moe og Benedicte Galbo det samme synspunkt gældende i Bilka Horsens erstatningssagen.
-

Klinger krydset med Mogens Moe i retssalene – Bilka Horsens

Uddrag af Højesterets præmisser:

"Den foreliggende sag angår et tilfælde, hvor en myndighed ved en ugyldig forvaltningsakt har meddelt en tilladelse, og andre end adressaten rejser krav om erstatning. I et sådan tilfælde er det en forudsætning for erstatning, at den individuelle interesse, der begrunder kravet, indgår blandt de interesser, som den pågældende lovgivning har til formål at varetage..."

- På dette punkt stod købmændene forholdsvis svagt.
- Det er imidlertid fast antaget, at såfremt der foreligger "*klare myndighedsfejl*" kan der undtagelsesvist heraf følge en erstatningsretlig beskyttelse. Klare fejl udgør et selvstændigt ansvarsgrundlag.
- Her mente købmændene omvendt, at stå ganske stærkt.
- Det var Højesteret imidlertid ikke enig i, idet Højesteret herom anførte, at:

"Højesteret finder, at der ikke ved afgørelserne, herunder ved kommunens sagsbehandling, er begået sådanne fejl, at der kan blive tale om et erstatningsansvar."

Klinger krydset med Mogens Moe i retssalene – Bilka Horsens

- Mogens' præstation i både Landsret og Højesteret var dybt passioneret og til tider næsten emotionel.
 - Mogens gjorde dog en fantastisk figur, og han bærer så absolut hovedparten af æren for, at Kommunen, sammen med Naturklagenævnet, blev frifundet.
 - Mogens viste under denne vigtige sag sider af sig selv, som jeg aldrig tidligere havde set, og han brugte de sider kløgtigt og vellykket.
 - Stor respekt!
-

Klinger krydset med Mogens Moe i retssalene - Slaggesagen

Endnu en sag i Højesteret - Slaggesagen - U.2011.465 H

- Vivi Bruhn Knudsen repræsenterede nogle private grundejere, hvis ejendom var blevet kortlagt som følge af, at der på ejendommen – fuldt lovligt og anmeldt til myndighederne – var udlagt forbrændingsslagger.
 - Jeg repræsenterede Region Hovedstaden, der havde kortlagt ejendommen.
 - Mogens repræsenterede biintervenienten; Affald Danmark, der var indtrådt til støtte for grundejerne.
 - Britta Moll Bown repræsenterede Miljøstyrelsen, der var indtrådt som biintervenient til støtte for Region Hovedstaden (indtrædelsen skyldtes, at miljøstyrelsen var blevet processtilvarslet og mødt med et forbehold om erstatningskrav fra Region Hovedstaden, såfremt Region Hovedstaden måtte tabe sagen, idet miljøstyrelsen havde udarbejdet den kortlægningsvejledning og de forarbejder, der dannede grundlag for kortlægningen af ejendommen.)
 - 177 andre ejendomme var blevet kortlagt på et tilsvarende grundlag, og de ventede spændt på Højesterets dom. 177 erstatningskrav lurede i horisonten.
 - Stort set ethvert tænkeligt argument blev fremført til støtte for påstanden om, at kortlægningen på vidensniveau 2 i henhold til jordforureningslovens § 5 var ugyldig.
-

Klinger krydset med Mogens Moe i retssalene - Slaggesagen

- Jeg nævner i flæng
 - Slagger er ikke jord
 - Udlægningen af slaggerne var sket fuldt lovligt og med myndighedernes viden. Kortlægning var en straf.
 - Slaggerne udgjorde ikke nogen forureningsrisiko for den ejendom, hvorpå de var udlagt eller dennes beboer.
 - Det ville være udtryk for ulovlige hensyn, såfremt man ved risikovurderingen inddrog risikoen for fare som følge af fremtidig jordflytning etc.
 - Sagen var i Højesteret udtaget som prøvevoterings sag for Højesteretsdommer (daværende landsdommer) Oliver Talevski, og Højesteret var i denne anledning beklædt med 9 Højesteretsdommere, med præsidenten i spidsen, samt den prøvevoterende.
 - Med de imponerende dommercifre 9-0 vandt Region Hovedstaden sagen i Højesteret ligesom man havde vundet den i landsretten.
 - Man må værne sig ved de sejre man nyder.
-

Klinger krydset med Mogens Moe i retssalene - Slaggesagen

- Højstetsdommen er usædvanlig grundig og velskrevet, og den indeholder en begrundelsesmæssig nyskabelse i Højesteret, nemlig en art "*præludium*" om retsstillingen på området, forud for de egentlige præmisser, men dog som en del af dommen.
 - Denne domskrivningsmåde anvendes fortsat i visse typer af sager og er til stor gavn for retsvidenskaben.
 - Mogens kæmpede bravt ved Vivi's side.
-

Mogens Moe i Højesteret

Da alle Højesteretsdomme optrykkes i UfR er det ret nemt at konstatere, at Mogens i tiden mellem 2004 og 2014 har procederet 7 Højesteretssager:

- U. 2004.2087 H
 - U.2006.2261 H
 - U.2010.2142 H (Bilka Horsens)
 - U.2011.465 H (Slaggedommen)
 - U.2011.3374/3 H
 - U.2012.2055 H
 - U.2014.2083 H
-

U.2006.2261 H - Uniscrap

- Mogens Moe repræsenterede på ny genvindingsindustrien i en sag om gebyr for anvisning af deponeringssted for affald.
 - I denne sag delte Højesteret sig i en 4-1 afgørelse. Afgørelsen kan vel på en festdag som denne kaldes en halv sejr for Mogens Moe.
-

U.2012.2055 H – Folkeoplysning og opkridtning af fodboldbaner

- Mogens Moe repræsenterede kommunen i en sag, hvor Kommunen havde stillet et stadion med fodboldbaner til rådighed for fodboldklubben, og hvor fodboldklubben nu krævede, at kommunen fortsatte med at opkridte fodboldbanen.
 - Det er næppe en af de væsentligste sager, som Mogens Moe har ført, og det er næppe en af de væsentligste sager, som Højesteret har prøvet.
 - Mogens vandt!
-

U.2014.2083 H – ansvar i forbindelse med utæt villaolietank

- Sagen drejede sig om forsikringsdækning og advokatansvar.
 - Mogens repræsenterede ejerne af ejendommen.
 - En utæt AJVA-tank skulle have været sløjfet senest i 2001. Det skete ikke. Forurening blev konstateret i 2007.
 - Højesteret fandt, at ejerne burde have vidst, at tanken skulle have været sløjfet senest 1. januar 2001 – MBL § 21a, og at tanken derfor ikke var lovlig.
 - Villaolietankforsikringen dækker ikke ulovlige tankinstallationer, jf. JFI § 49, og Mogens' klienter havde derfor ikke krav på forsikringsdækning.
 - Højesteret fandt, at der forelå advokatfejl i relation til berigtigende advokat, idet han ikke havde indhentet tankattester i forbindelse med ejernes køb, og idet han ikke havde rådgivet ejerne om de relevante risici i så henseende.
 - Højesteret fandt dog, at advokatansvaret var forældet.
 - Mogens kunne dog trøste sig med, at Højesteretsdommer Grubbe dissenterede til fordel for Mogens med nogle ganske overbevisende præmisser.
-

Stor tak til Mogens Moe for alt hvad han gjort for Miljørettens udbredelse og anvendelse i dansk ret

Kontakt



Håkun Djurhuus

Partner, advokat (H)

Konfliktløsning, Entreprise, forsikring og Transport

T +45 72 27 33 44

M +45 25 26 33 44

E djur@bechbruun.com

Copenhagen
Denmark

Aarhus
Denmark

Shanghai
China

T +45 72 27 00 00
www.bechbruun.com